

אונקלז

**כ' א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹמֶשָׁה בְּמִדְבָּר
סֵינוֹ בְּאֶחָל מֹועֵד בְּאֶחָד לְתַדֵּשׁ הַשְׁנִי
בָּשָׁנָה הַשְׁנִית לְצַאתְכֶם מִארְצֵיכֶם
מִארְעָא דְּמִצְרָיִם קְמִירָה:**

ב

(ח) זיירבר, במדבר סיני, באחד לחדר וממוקח צעתן לפיו מונח חומס כל שעס^א, כשייתו ממולרים מילן^ב, וככפלו עוגל מונח^ג, לידע (מנין) בגוטרים, וככטלה^ד לאירועים בכנתו עליכם* מונן,zioni נסאות ברכך.

כפ' מכך), הלו ריק מזקע חיצת השרלהם צליכמו ימיכ', וכולו נסחף נסחף סחכ' על צעלו ומוונה הומו כל הזרנאות, וזה מייצג רבינו יוזך פסקון זה', וכי ככל מזקה מודיע בכתוב מהי גטוו, ולאה רבינו מלמדנו כן ולט על חומרו שמו של רחץ וגוי' כי צס מקומו גלהורה (מל'), וכבר המרינו צס' תהיל שוגה להר הנגב הין צס' גוזן צמינו, כי מה נס' תר', וצפרט דמי' שלין דבר נעלם ממיינו צ'ה', הלו ריק לארכחות לרועה קנית מהנו חללו, וכדי ליקרס ולמחיצס צביני, והל יקחך נך צמינו הוה ביה כד' לגולות מסה קריניות נצוו, ומণין צהתר הקונל כל' געתם כל' טהרה ביהלומים (וכמו סכתוב רבינו צפ' מטה'), טהס ריק מזקע הוה יסה מזקה הקונל זיין כל' חד מלח' זקסל כל' שלה מנויות, ולמה לדע מניין הפקלאטס, וכן מה נטחנו לטהרים שלים טהרים מנדזום קמנצון כטהר כליס, הלו ודל'יך דורך נטנו מלח'ים זקסל לטהרים ולקריניות (נח'ץ'), ולוי'ימי נס' פ' קניילו צחכם כי מה צמנת' נעם בז'ורן מלהקה חי'ה, כי ה' נס' קיו צביעס נטפיו לה' כה' מלהקה הפעילו הס' יוזך, וכוכן: ב) דכתיע צס' גה' (ימ' צ' ל'') צב' מזקה הלו ריק נגי' וגוי', ובמקמר שחל על הקונל כל' קלי' קוח מכוון בכם' צהדים ריש' פרלט פקווי דכמיג נקע נגלהמת וגוי' לכל' קשוגר על הפוקודים וגוי' נט' מזקה הלו ריק' ועיין מוה נט' צ'ר' ריש' פרלט מטה' נט' צמיכות, וזה' כת' כת' מלהן ז' ו' ל' דכמיכ' ויפול מן' העם צב' מטה' הלו ריק' לח' ומוקע צמינה הנופליס לע' הבונקרים ואכי' פירוטו צב' מטה' נגען מלהן "הממש" לע' וגומטיס צמ' עכ' ל' וגענס מזקה דכני רבינו ריש' פרלט מטה', גה' עיקר פילוטו צב' מטה' רט' צ' ה' טהלי' קי' צס' צ' מאי' מיטוא טון מג' הלו פיס' טארגו צני' לוי, וולפרא לומר צמפני ושה מהדרין רט' צ' צפ' מטה' צ' ט'') לאכילה הפקוק ויזוג' ט' למ' העם, צהס יקאה נך' נמה טמני' טה' קה' מהמתכוון ב' ה' הפליס ומדע מפליס, אלה טכיה פסקון ויזוג': ג) ואטנני צס' פסקון למ' קחת'ן, קה' קה' להר המגפה וככלן צמינו שחל על הנגב (נח'ץ): ד' חומר "כטמ'ה" נט' סאום מדע' ימיס, כי עד מדע' נט' נקלעה דימת קבע' (ויאתלהם צכימו לדרך ערליך' קיתה גס קודס סמוך) נט'

אור החיים

א) במדבר סיווי וגוי. ר' לרטו (גמ"ד) פ"ה) כשהו יקרים נפסוק כא"י, וטהור לטהיר למכ נל כטוח כ' מודתו. יתרבך צפיעור כדוריים, כי נטהוכיל כודעתה. כמקום קדושים ממדורת כללות טהורה מודער סיוי ולחםך כך צניע פרט כמקום ולhma צהיל מועד, וכוכבolicי כודעתה כמן קדושים זכרון פרט כמן סמוך לך מהלמר גלמוד נחות וגו' צננה כטהונית, והס כן מהלמר גליכל מועד כו' מהדרת כללות וינה נסדר גלקומונגה בסדר ענגן באנים גאנזער.

אור בתייר

א) מה פלט מוקס סדייר וסמן. ב) ולמ' למאל הני צמוקס פלווי.

וַיֹּאמֶר כָּל שׁוֹפְרָא
וְחִזְוֹא עַמָּא וְזַעַם
שׂוֹ אָמְרוֹ לְמַשָּׁה
אֲנַקְבֵּל וְלֹא יִתְמַלֵּל
יְיָ רִיכְמָא נִמּוֹת:
לְעַמָּא הָא תְּרֻן
לְגַסְאָה יִתְכּוֹן אָ

(מכיל): **את דקון**
וינגען. חין נועה היל
נרטטען גלומורויסו
וממליכו בטרכט
שנאלמר (כח' ס"מ י"ג
צפח פ"ח): (ז) לבוי
צעולס (מכיל), ז
צכצלוו* מגלה מין
שינוי גושחות • בעצמו ובכו

קממקן סלע קו ז' ז
 פילוט טמיפטה עניין ג
 לי מה טנרטלקו ממן
 סטנוועטה ממילע, ז
 (בא"י): מאן זל
 מקוס, ומיז סלע הגי
 מקוס צאטל חוץ למ
 מעט מעט סקיי פְּלַגִּים

טז. דבר גו:
טמכה
מקובלין ממרייבּ)
נספקנו וכשומן לוג

יוס הצעיר נם ופמק
ונסעה נסיך ונמלך

הַאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהִים נָתַן לְךָ: ס
י' לֹא תַּرְצֵחַ ס לֹא תַּגְנֵב: ס לֹא תַּמְנַדֵּח עַד שָׁכָר: ס
תַּגְנֵב: ס לֹא תַּעֲנֵג בְּרַעַךְ עַד שָׁכָר: ס
ד' לֹא תַּחַמֵּד בֵּית רֹעֶה ס לֹא תַּחַמֵּד
אִשָּׂת רֹעֶה וְעַבְדוֹ וְאִמְתַּנוֹ וְשׂוּרוֹ
וְחִמְרֹו וְכָל אִשָּׁר לְרֹעֶה: פ' שְׁבַיעַ
כָּל הָעָם רָאִים אֶת־הַקּוֹלָת וְאֶת־
ט' ↪

ד

לעט בחד

המתקיט, כמו רלה געיגי הטעכל, וכמו טנגולט (קכלה ג' פ"ז) ווילדי רלה פילגה המכמה, וכן מוצ' קיטיל טנגולט (ערלה ג' צ"ז כ"ג) רלה רית גיגי (וכן פירץ לרלה ע"ל), גס יט מלודומינו ז"ל טפיפלטו רלה למ' הגוללה וטמנעו למ' הטנטגען, עס כל ולט מלטט טכל מעמד טנגולט צללו נטעלת מאנגמיינו ניטס ווילגוט עד לין מקר, נימה לאה דריגו לפראט המיטה כפטוועו (בא"י): טל פ"י ולט הקוקווע ווילקיס ווקול האופאל, ווילגס צאנגען' גרכוט ו' למ' מכםען, עין טס פיגען ומיליה צלאוונט גאנ"ם למץ ולדמתה למ' העין ווילקיס ווילגס צלאוונט גאנ"ם למץ ולדמתה למ' המ مكانן צלט פ"ז ו' קולות רק פ' קולות (נוח"י): מ) לין פפי טמיכה זו פילצו זיע, זה לינו, כי פטוט זוח טכל מוקס פירוט טמיכה עניין סטנוועטס כמו ונוד מהיס נמלין, הליגט לין עניין לנוואר אטהטונוועו בונגפס, כי מיא טנרטטקו ממאטס למטור או זימטה טנוועט למט, ועל וס קיל"ל וילכו ויעמודו לו ווילכו ויעמודו, ולצון ווינטו מורה על סטנוועטס ממדי, הליגט פירוט טטנוועטס גאנ' ונדעת וצכם הגעעל, וגאות עניין הרטט וויפפה, כלטמר צקיזווע (בא"י): מא) צהט נטלהו מזק ממעיאט למ' נקללה רוחוק, כמו נציג פטט ציילט מי טאגיע מזק השוויה סוח צקיזווע מקום,ומי צלט הגיעו למ' סטלה רוחוק מקוס, וויל' מי צקה שעודט הלג האר ממתה היה נרעה למחרוי עד מקוס, ומי צלט הגיעו למ' סטלה רוחוק מקוס, וויל' מי מלטקי הטרט מדין חותן (גמר) ופירץ"י מקיעין חותן להמקלב מעט טאנט שאיי מלטס קלהה האמדלה למ' נטה צטמלה טילכו עכ"ל. מב) וככלום רק"י לאויה המיטה מפקומו, וויל' יט

רשות

המכיל): את הקוילת. כוותחים מפי בગזורה טלית (מכיל): לין גוט מלון זיעען (טיט): וייעמדו מרחק. כי ווינגעו. לין גוט מלון זיעען (טיט): ניכתען למלוחיקס וויל מלון כלוינך ממיליאס (טיט): ומילחכי כטרכט צעלן וויסיען חווון לאכזוויס, טאנטנעם (טיט: ס"ה י"ט) מלכי נתקחות יודוזן ודוזן (טיט): - טאנטנעם (טיט: ס"ה י"ט) לבעבור גנות אתחכט. לגרל חטכס טאנטנעם (טיט): צוילן לנס סס צולומוט (טיט): שכוה צולומוט (טיט): נסות. לנו קרמלה וגולדלה, צאנטנעם (טיט): בעבורו ובעבורה.

אור החיים

הויריות יומיים מלבד שכרם מכך, כי אם מיום שיט
כסס סגולות נפלחות מלבד טכל מהר קצע לעבם ר'
חו גילב מהמקבץ ר' :

טז. דבר וגוי. ר' פירוש וולם נזר כי כתיזכר ר'
עמנוא נכנל גזירותיו, מעתה כלוי לנו
מקדליין ממך ר' וולם כן חיין זורק זרבג ולמה
נסתנן וכשה מומכו פן נמוש. עוד ירכז על זה

אור בלילה

ר' ג' : יהוֹסֵף בֶּן־יַעֲקֹב נִמְלָא־רוּחָתוֹ עַד־כֵּן וְפָקַד מִלְּגָדָתָה כְּבָנָיו.

א איפה ואיפה תזעבת יהוה גם-שניהם: גם במעליות יתגברה
 ב גער אס-יך ואס-ישר פועלו: אז שמעת ועין ראה יהוה עשה
 ג גם-שניהם: אל-תאהב שנגה פנ-תורש פקח עיניך שבעליהם:

“זהיותי אני ובני שלמה חתאים מלשון חסרון. ואמר ‘טהרתי’, כי אף שלא עבר עבירה רק שלא עשה מצוה, הטעמא שורה עלי.

אמור, גם **שניהם** שבכל אחד שני הדרכים הם תועבה אצל ה'). אבן ואבן. שיש לו שתי משקלות אחת לו וחתך למכוון לולתו, איפה. היא מודה, בוגזר לKNOWN²⁶, מודה אחת לו וחתך למכוון לולתו], והוא. הינו גם שגויים. והענין: שהאדם עיריך לילך בדרךו לאט מדרגה בדרגה, ואם הוא קופץ ונוטל דרגה גבוהה יותר מהרואי לו ונופל ממנה לעצמו דרך חורת-הוא תועבה אצל ה'. וכן, "איפה ואיפה" מה שצרכיך בינו לבין הבירות והוא פעים טוב ופעים רע שניהם תועבה לה'.

(א) גם במעלויו יתגנבר גער אט זיך ויאט יישר פועלן. בא להזיחר האדים לבלב ייאמר מי יודע מה שבלבבי כי הלא „גם במעלולין“ מכיריהם את הנער רקטן אם הוא „זיך“ בלבבו, ואם „ישר פועלן“ בעמישיו ומכל שכן הקב"ה.

ל'כ) און שמעת ועין ראה ה' עשה גם שניהם. היוצר עין הלא יביס והונטוע און הלא ישמע²⁷. ואמר „גם שניהם“ כי שניהם, ראיית העין ושמיעת האוזן, הכל ברא ה', כמו שאמרו במסכת נזוח²⁸, שהקב"ה נתן שמיעת האוזן וראיית עין. ואמר שלשה דברים: אם במעליין, „און שומעת ועין רואה“ גו' בנדג' מחשבה, דבר ומעשה. וכך שאמרו²⁹: עין רואה ואון שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים.

אל תאהב שגה פון תורש. כמו שנאמר³⁰: יקרעים תלביש נומה (יניג) כי אינו עושה מלאכה ואינו מתקן בגדיו. ואמרו רבוינו ור' ז' כל הישן בבביה המדרש תורתו נעשה קריים, שנאמר: יקרעים תלביש נומה. והיינו, כשבשנתנום חבירו לא ימתינו עלי והוא דילג ואחר כד לימד. וכשיתגמגנו עוד, ועליו לא ימתינו, יצטרך עוד לדילג וכן כמה פעמים ותהי תורה קריים, אבל מי שישן כל העת או "טורש" ולא לימד כלל. פכת עיניך לשבתך חיים. כמו שנאמר³²: למה תשקל כסף בלא לחם ויגיעכם שלא לשבעה טהור אל ואבלו טוב ומטעגע בדשו ונפשיכם. כי ולומדים מורה

22. מלכים א', ב'. כג, כא. ובופוס "ונומה תלבייש

²⁷ פסוק כג. מהליכם צד. ט. קראים".

29. לא. אבות ב-א. 30. ישעה נה, ב. 31. סנהדרין עא. 32. לא.

מִרְכָּבֹת עַמְּיִ-נֶדֶיבָּ:

לֹא שׁוֹבֵי בְּפִמְרִיה, לֹא אֲסֻפֵּה
עֲבֵיד עַפְהָזָן גְּמִירָא, אַלְהָן אַמְלִיךְ בְּנֵפְשִׁי לְאוֹטְבוֹתָהָן, וְלִשְׂוָאָה יְתָהָן גְּיוֹתְנִין בְּרַחְבִּי
מְלָכִין, בְּגָנוֹן כְּבוֹתָא דְּצָדִיקָה דָּרָא דְּרוֹמָן בְּעַוְבְּרִיחָן לְאַבְרָהָם אַבְהָזָן: אַתָּבוֹן לְרוֹתִי
כְּגִישָׁתָא דִּישָׁרִיאֵל, תָּבוֹן לְבִית אַוְלָפָן אַוְרִיתָא, תָּבוֹן לְקַבְּלָא נְכוֹאָה מִן

רשוי

כְּכָדוֹן גְּדוֹלָמִי, וְכָכָלָמִי נְטָלָתָן נְסָס וּמְחַלְקָתָן צָנָגָר צָל פְּכָנִי סְנָה (לְמִלְסָן גַּג מַעַן), גְּנָנִמִּי יוֹסֵס (גְּנָנָקִים גַּעַן)
גְּנָנָלִי פִּתְּמָנוֹנָלִי סְלוֹקָנוּם וּמְלִיקָנוּנָם, עַד פְּטָמָה עַס (לְמִלְסָן הַעַד): נְפָשִׁי שְׁמַתָּנִי. הַלִּי
טְרִיסָק מְמַלֵּל הַמַּלְסָס הַמַּלְכָּם רְוּמִי, וְקִינְלָן גְּנָמָלָר וְהַתְּמַלְתָּמָל
חוֹמָס עַלְקָר מְלָטָפִיס נְלָחָס (וַיְמִישׁ גַּג כְּלָמָד): (ג) שׁוֹבֵי
לְסִוִּיתָמָוֹת, לְקַרְלִיכָּן עַלְיָדָמָוֹת, טְלָרָה מְמוֹמָוֹת:
עוֹמֵי נֶדֶיבָּ. כָּמוֹ עַס נֶדֶיג, יוֹדֵד יְמִילָה, מַיְוָ"ד

מצודת ציון

עמִי. היְוִיד יִתְּרוֹה. כָּמוֹ שְׁוֹכְנִי סְנָה (גְּנָסָס גַּעַן) וּרְכִיבָּם:
כָּמוֹהוּ: נֶדֶיבָּ. עַנְיָן שְׁוֹרָה. כִּי דָרְךְ הַשְּׁרָנֶב וְלַחַת גַּתָּן:

מצודת דוד
חוֹרָה החשוכה להתחנן ולומר הנה או לא שמתי לבי
לְדוֹעַת וּלְהַזְּהָר בְּכָבוֹר הַחַשּׁוּק לְפָתוֹחַ לוּ הַדָּרְתָּמִיד,
וְהַנְּהָה נְפָשִׁי עַשְׂתָּה לִי לְהִיוֹת מְרַכְבָּת וּנְכַעַת לְהַטְעִין עַל
נֶדֶיבָּ עַם, וַיַּצְא לְוֹמֶר הַזְּהַבָּת בְּרוֹדָה וְגַלְמָדָה. וְהַנְּשָׁלָה הוּא לְוֹמֶר
שְׁבָנָתָ יִשְׂרָאֵל תָּחָנוֹן לְוֹמֶר לֹא שְׁמַתְיַלְבֵּס לְבִי מִזְמָרָת
לְהִיוֹת מְשׁוּבָּת בְּגָולָה: (א) שׁוֹבֵי שְׁוֹבֵי הַשְׁוֹלָמִית. כַּאֲשֶׁר נִשְׁמַע
נוֹהָרָה בְּכָבוֹר, שְׁלָחָ אָמְרוּ לְאמֹר לָהּ אֶת הַשְּׁלִימָה בְּמַעַלְתָּה וּמִזְמָרָת שׁוֹבֵי אֶלְיָהָם כְּמַאֲזָן
הַמְּלֹתָה יוֹרָה עַל הַחֽוֹק וְהַזְּרוֹוֹ:

אבן עוזרא

אוֹמְרִים שְׁהָיָה הַמְּבֹכָר וּמִן אַבְיכָר וּמִן אַבְיַצְיאָנוֹ:
(ב) עַמֵּי נֶדֶיבָּ. שְׁתִי מְלוֹת. וַיְשַׁ אָמַר כִּי יוֹדֵד עַמִּי
נוֹסֵף כְּיַיְוָ"ד בְּנֵי אַתָּנוּ, וַיְתַכֵּן שְׁלָא תְּהִי הַיְוָ"ד
בְּמַלְתָּה בְּנֵי נָסָף:

ואֲשָׁוֹבָה אַלְיכָם הוּא צִוְּן הַמְּלִילָה יוֹשֵׁבת בְּבָבָל:

מדרש חז"ז

וְקָרָא עַל עַצְמוֹ לְאַיִלְעַתְיִ נְפָשִׁי שְׁמַתָּנִי. דִּיאָ לֹא יַדְעַת
בְּעִינֵי הַמְּצָרִים, וְהַיּוּם נִשְׁׁוּ בְּנֵי הַוּרִין וְסִגְנִים עַל כָּל
הַעוֹלָם, וְקָרָא עַל עַצְמָן לְאַיִלְעַתְיִ נְפָשִׁי שְׁמַתָּנִי. דִּיאָ
וְהַיּוּם וְמוֹדָרִי יַצֵּא מַלְפִי הַמֶּלֶךְ בְּלַבְבוֹשׁ. מְלֹכָת גַּנוֹר,
וְקָרָא עַל נִפְשׁוֹ לְאַיִלְעַתְיִ נְפָשִׁי שְׁמַתָּנִי. (שם).
(א) שׁוֹבֵי שְׁוֹבֵי הַשְׁוֹלָמִית. אַד חַנִּינָא: דִּיאָ פָעִים כְּתִיב
בְּכָכָל וְגָלוֹ בְּרוֹזָל בְּכָאָה נִפְשׁוֹ וְהַיּוּם וְיוֹסֵף הַוָּה הַשְּׁלִיט
עַל הָאָרֶץ וְקָרָא עַל עַצְמוֹ לְאַיִלְעַתְיִ נְפָשִׁי שְׁמַתָּנִי. דִּיאָ
לֹא יַדְעַת וְגַנוֹר, בְּרוֹזָל הַמֶּלֶךְ הַכְּתוּב מִדָּבָר, אַתְּהָמָל הַיָּה
בוֹרָח מִפְנֵי שָׁאָל וְהַיּוּם וְיִמְלֹךְ דָוד עַל כָּל יִשְׂרָאֵל

גושאי הפרק

(א-ה) התפעלות הדוד מהרעה ותיאור יופיה.

(ט-י) געוגע הדוד להטעג באהבה.

(יא-י) תשובה הרעה לדוד, והזמנתה לטיל עמה.

גְּבָאָה דִּי מְתַבְּאָא
בְּשָׁוּם מִיְמָרָא דִּי, וְמַה
טְּבָכָן גְּבָאָי שְׁקָרָא
לְמַטְעִי עַפְאָה דִּירְשָׁלָם
בְּגַבְיוֹאַתָּכָן דְּאַתָּוּן מְפָלָיָן
שְׁפָתִי חַכָּוָה

לְהַקְּלָוָת הַוָּה אַינוֹ כְּעַנְן גַּוַּי
דָודָה מְקָלָסָה, וְזָה דִּיעַתָּה כְּעַנְן גַּוַּי
מְעַשְׂהָה לְוֹמֶר הַגּוֹנָה אֶת לְה
בְּסָפָרִים מְדֹקִים, וְכֵךְ רְאוּ לְה
לְעַלְיָמִינָה, הַמְּאוּמָרִים לְהַחָוָה
מְיֻשָּׁבָּקָצָה מִהְשִׁירָשָׁר
מְלָמָתָה לְמַעַלְתָּה מִהְיָה פְּנִימִיךְ
הַקְּבָ"הָה עַל יִשְׂרָאֵל, וְכֵאן פִּרְעָה
לְיִשְׂרָאֵל. וְאַפְּשָׁר לְוֹמֶר מַה שָׁפָּ

(א) הַשְׁוֹלָמִית. מְלָשָׁן שְׁלָם: וְנֶדֶיבָּ
כְּמַחְלוֹת. עַנְיָן רְקוּד שְׁלָמָה
(טְפִיטָה כְּלָמָד): חַמְחָנִים.

מְרוּבָה כְּשָׁמָחָת רְקוּד מְחֻלָּות:
אל אַרְצָן, וְאַנְיָבָה בְּאַמְצָעָות מְלָאָי
וּוְיִשְׂרָאֵל יְתִיְפוֹ וְגַלְגָּל כְּשָׁהָם
אֶת כִּסֵּת יִשְׂרָאֵל מְזֻרָע אַבְרָהָם

גְּנָחָה בָּךְ. וּבְהִוּתָם בְּאַרְצָה הַשְׁחָזָה
הַנָּה אַמְרָתִי לְבִיאָים מִהְחָזָה וְלֹא תְּהִיא
תְּחִדְשָׁה: כְּמַחְלוֹת הַמְּחָנִים. כְּמוֹ שָׁ
וּמְחָנָה לְוִיהָ, וְהַלְא יְהִיא בְּלָשָׁן

הַשְׁוֹלָמִית. מְהוּ שְׁוֹלָמִית, אַוְמָה
מְתַהָּגָה בָּהָה, כְּדַכְתִּיב. וְאַהֲרָה מְתַהָּגָה
מְהוּ שְׁוֹלָמִית אַוְמָה שְׁמִינִים לְהַ
וּשְׁם לְךָ שְׁלָום. דִּיאָ מְהוּ שְׁוֹלָמָה
שְׁאַנְיָה עַתְּדִי לְהַוְשִׁיבָה בְּנֹה שְׁלָום,
בְּנֹה שְׁלָום. דִּיאָ מְהוּ שְׁוֹלָמִית אַ
וּנְתָה אֶלְיהָ שְׁלָום, כְּמוֹ שְׁנָאָר
שְׁלָום. דִּיאָ מְהוּ שְׁוֹלָמִית, אַוְמָה
שְׁנָאָר בְּנָאָר, אַוְמָה שְׁנָאָר
אַתָּה עַלְיָךְ הַוְרָגָנוּ כָּל הַיּוֹם, בּוּאוּ אַצְּיָ

נְבִיאָא רַי מִתְנֶאָזֵן הַשׁוֹלְמִית שׂוּבֵי שׂוּבֵי נְגַזְזָה־בָּקֵד מַה־תְּחַזֵּן
בְּשָׁמֶן מִקְרָא הַיִם וּמָה טִיבָּנוּ נְבִיאָי שְׁקָרָא בְּשִׁלְמִית בְּמַחְנִים נְבִיאָי יְפֵנוּ
לְמַטְעֵי עַפְאָה דִּירְשָׁלָם כִּנְבּוֹאָתְכָן דָּאָתְנוּ מִמְּלִין סְטוּאָעָל מִקְרָא הַיִם וְלֹאָתְלָא מְשֻׁרִית יִשְׂרָאֵל וַיְהִוָּה: בְּאָמֵר
שְׁפִתִּי חֲבָמִים

השׁוֹלְמִית. סְטַלְמָה נְלִמְנוֹתָן עָמוֹ, צְוֵי צְוֵי
מְלִינוֹ וְנִמְזָה קָרֵךְ, נְלִיבָמָנָךְ נְלִיבָס וְקְלָמוֹנִיס, כְּמוֹ
וְלְמָה מְפוֹס מְלָל נְעָס (קְמוֹמָה יִסְלָל), קָרֵךְ רְכֵךְ רְכֵךְ
מְנֻמְמָה. דְּכֵר מְלָל, וְנִמְזָה קָרֵךְ נְמַזְעָן לְלָקֵן מָה גְּדוֹלָה
יְמִין לְקָרֵךְ, וְסִימָה מְוּמָלָת מָס מְמוֹוָן צְטוֹלְמִית, מָה
גְּדוֹלָה לְמָס יְכוֹלִיס לְפָקָוק לִי צְמָלָה צָוָס לְגְדוֹלָמִי
לְפִיְלָוָן גְּדוֹלָם דְּגֵלָיָה מְפָלוּתָמָה מְמַדְצָרָה: (ב) מָה
יְפֵוּ פָעָמִיךְ בְּגָנְעָלִים. אַס לְמָמְלִיס לְהָה: מְפָלוּס לְהָוָה
צְמָלָנִיקְיָה גְּנוּ צְקָבִיל נְוִי וְמְטִיכָמִת שְׁלָלִינוֹ קָרֵךְ צְעָדָן
לִישְׂרָאֵל. וְאָפָרֶשׁ לְוּמָר מָה שְׁפִירָשׁ אַחֲרֵךְ הָוָה כָּמוֹ

כְּפִיעֵן ל': מָה יְפֵוּ פָעָמִיךְ. נְעָלִיתָמָה סְרָגְלִיס נְמִינִיס:

מצודת ציון

וְנִזְחָזָה בָּךְ. אַנְיָ וְאַנְשָׁי בִּתְיִי נְסַתְּכָל וְנוּבִיט בָּךְ לְהַשְׁלִיט
חַפְצָן בְּכָל אֲשֶׁר תְּשַׁאֲלֵי: מָה תְּחַזֵּן. כָּאַיְלוּ מִיסְבָּחָה
הַדְּבָרָר לְאַנְשָׁי בַּיּוֹתָה, לְוּמָר לְהָם דְּרוּ מָהוּ הַדְּבָרָר אֲשֶׁר
תְּחַזֵּן בָּהָה לְמְלָאָות תְּשֻׁקָּתָה לְהַרְחִיב לְכָה בְּשִׁמְחָה
מְרוּבָה כְּשִׁמְחָת וּרְקוּד מְחוֹלָות שֶׁל מְחַנּוֹת רְבָות. וְהַנְּמַשְׁלָל הָוָא אָוֹרֶר לְהָשִׁיבָה
אַל אַרְצָן, וְאַנְיָ בָּאַמְצָעָות מְלָאֵיכְיָ מְעָלָה נְשָׁלִים כְּשִׁנְיָה
וְיִשְׂרָאֵל כָּאַשְׁר הִיא מְאוֹז: (ב) מָה יְפֵוּ פָעָמִיךְ בְּגָנְעָלִים. עַד זוּ מְדָבֵרִי הַחַשׁוֹק מְבָטִיחָה לְוּמָר אֶת בַּת נְדִיבָה
מְאָד יְתִיפְרֹר גְּרָלִיךְ כְּשָׁהָם בְּתוֹךְ הַגְּנָלִים הַמְּהֻזְקִים בְּהָם לְפִי מְהֻדָּתָה
אַתְּ כָּנִסְתָּי יִשְׂרָאֵל מְזֹועָ אֶכְרָהָם, מָה מְאָד תִּתְפִּי בְּשָׁוְךְ לְאַרְצָן, וְחַבּוֹאֵי לְבַית הַמִּקְדָּשׁ בְּרָגְלִים גַּי פָּעִים
בְּשָׁנוֹה:

אבן עזרא

(א) השׁוֹלְמִית. שְׁהִיא מִן שְׁלָמָה הַיִם יְרוּשָׁלָם, וְעַנְיוֹנוֹ
יְרוֹא שְׁלָמָם: כְּמַחְוֹלָת הַמְּחַנְּנִים. מִן צְוֵף וְחַלְיל וּמְחוֹלָ
וְנִזְחָזָה בָּךְ. עַד לְאַיְלָה כָּל שָׁאָלָן בְּאַיְלָה כָּל שָׁוְךְ
וְמְחַנָּה לְיִהְיָה, וְהָה לְאַיְלָה כָּל שָׁאָלָן בְּאַיְלָה רְשָׁאָל
וְנִזְחָזָה בָּךְ. עַד לְאַיְלָה כָּל שָׁוְךְ

מודרשי חז"ל

וְנִזְחָזָה בָּךְ. וְכָהִוְתֶּם בָּאָרֶץ הַיִם תְּשִׁוָּה שְׁכִינָתוּ בְּתוֹכָנוּ, וְכָן
נִזְחָזָה כִּי נִמְצָא חִזּוֹן מָה וְלֹא תְּהִי תְּהִימָת הַזָּוֹן: טָה תְּחַזֵּן.
הַכָּה אָמָרְתִּי לְנוּבָאים מִמְּה חִזּוֹן, הַאמְנָמָה חִזְלָלוּ לְחַתְּחוֹה
חַדְשָׁה: כְּמַחְוֹלָת הַמְּחַנְּנִים. כְּמוֹ שְׁקָרָה לִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר
וְמִחְנָה לְיִהְיָה, וְהָה לְאַיְלָה כָּל שָׁאָל שָׁאָל בְּאַיְלָה רְשָׁאָל
וְנִזְחָזָה בָּךְ. עַד לְאַיְלָה כָּל שָׁוְךְ

סְפָרָנוֹ

וְנִזְחָזָה בָּךְ, כְּדַכְּתִּיב וְאַחֲיה מְתַחְלָק בָּאָהָל וּבָמְשָׁקָן. ד"א
מְתַהוּ שְׁלֹמִית אָוֹמָה שְׁמִסְיָמִים לְהַשְׁלָמָה שְׁלָמָה בְּכָל יָמִים, כִּי מִשְׁ
וַיִּשְׁמַע לְשָׁלָמָם. ד"א מְהוּ שְׁוֹלְמִית אָמָר הַקְּבָ"ה, אָוֹמָה
שְׁאַנְיָ עַתְּדִי לְהַשְׁוִיכָה בְּנוֹה שְׁלָמָם, כִּמוֹ שְׁנָאָמָר וִישְׁבָ עַמִּי
בְּנוֹה שְׁלָמָם. ד"א מְהוּ שְׁוֹלְמִית אָמָר הַקְּבָ"ה, אָוֹמָה שְׁאַנְיָ
וְנִזְחָזָה אַלְיָה שְׁלָמָם, כִּמוֹ שְׁנָאָמָר הַנְּנִי נְוֹתָה אַלְיָה כְּנָהָה
שְׁלָמָם. ד"א מְהוּ שְׁוֹלְמִית, אָוֹמָה שְׁמַשְׁלָמָת קִיּוֹם שְׁלָמָם
הַזָּה וְהַזָּה וְהַזָּה כְּבָעוֹלָם הַזָּה וְהַזָּה. (שם).
וְנִזְחָזָה בָּךְ וְגַוּ. אָוֹרֶם אָוֹמָה הַעוֹלָם לִשְׂרָאֵל, עַד מִתְּ
אַתְּמָה מִתְּמָה וְנוֹרָגָם עַל אַלְיָהִים וּמְשָׁלְמִין לָוּ, כִּמוֹ שְׁנָאָמָר
כִּי עַלְקָה וּרְוָגָנוֹ כָּל הַיּוֹם, בָּוָא אַצְלָנוֹ וּנוֹשָׁה אַתְּכָם דּוֹכְסִין

**תְּחִזָּה מִפְּלֵד הַעֲנָן
בְּשׁוֹלְמִית בְּמַחְלוֹן
יַעֲשֵׂק וַיַּעֲקֹב עָבֶד
וְלֹא אָבוֹתֵינוּ עָבֶד
אַחֲרֵיכֶם אֶלָּא מֵה
לַיַּעֲקֹב אָבִינוּ כֵּשׁ**

**רבי ברכיה נ
חיילין ומרקידי
ורבענו אמרי מהא
לב. ב) צי אמר יע**

ושמת עליהם שר' אלפדים
"חזה", קלומר (ועיין בו).
העם, כרא' הדה שהוא כ-
המושל והונכבד הזה, מז-
משיבין להם — לאו
בכנסת'ישראל, המושלמו
הסובבת לה בין האילי-
ישמעותם מימייכם —
שיעבדו — ישראל -
עובדיה'זרה, ולא אנו
המחנים" מה תחו' בש-
נתחרך עמכם, כאשר אם
סביר — שנעשה ליע-
אמר: שיתם רבו' מ-
יצאו מבית לבן -
מלאים היו שם, הדר-
לדרכו ויגעו בו מלאי א' א-
ההוא מחניס", שרבי לו'
האלחים של מחנה רב, "

כ' 7 ב. (א) 'זְמַחַזָּה בָּהּ' אֹמֶת הַעוֹלָם אָוּמָרוֹת לִישְׁרָאֵל עַד
מַתִּי אַתֶּם מַתִּים עַל אֱלֹהִיכֶם וּמַשְׁלָמִין לוֹ הַדָּא הוּא
דְּכַתִּיב (שיר השירים א, ג) 'עַל בֵּן עַלְמֹות אֲהַבּוֹךְ' וְעַד מַתִּי
אַפְּם נְחַרְגֵּין עַלְיוֹן בְּדִכְתִּיב (תְּהִלִּים מ"ד, כג) 'כִּי עַלְיָק הַרְגָּנוּ
כָּל הַיּוֹם' וְעַד מַתִּי אַתֶּם גּוֹמְלִין טוֹבּוֹת עַלְיוֹן וְלוֹ לְעַצְמוֹ
וּהְוָא גּוֹמֵל לְכֶם רְעוֹת בָּאוּ לְכֶם אֲצַלְנוּ וְאַנוּ מִמְנֵינוּ אַתֶּם
דוֹכְסִין אֲפְרִיכִין וְאִיטְרָטְלִין 'זְמַחַזָּה בָּהּ' וְאַתָּנוּ אִיבְּנוּ
מְחֻזְקִיתָה דַּעַלְמָא הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב (שְׁמוֹת י"ח, כא) 'זְאַתָּה
לְפִיהָ, טְבָנֵי לְךָ וְאַתָּנוּ אַיִן מְחוּזִיתָה דַּעַלְמָא רָאה בְּמִיר,
מְחֻזָּה וְתָגִיא שָׁם. עַיְשׂ בְּכָרְבָּה: לִילְשׁ'

משילימה בכך את קיומו ולה ינטה ה' שלום וברכות כאמור, ולהוציאה בשלום ובשלימות מתחת ידי המלכיות בקרובו.

ב. "שובי השולמית", שובי שובי וונזהה בר', מה תחזו בשולמית מכוחות המלחינים", כשיישראל שומונים בגלויות ובשבוד מלכיות, נדרש מגלה, כך — אומנותה העולם אומנות לישראל: "שובי השולמית" — שובי, נסתי-ישראל מאחריו ח', מלהיות אותו בשלם ולהיות שלמים ומושלים לו בעשות רצונו, עדמתי אתם מתחים על אלהיכם, אוהבים אותו ועושים רצונו עד כלות הנפש ומשלמין — מוסרים עצמכם, "ומושלמין" (נוסחת כי' כאן) — לו, הדא הוא דכתיב — זהו שאמר הכתוב ברכבי נסתי-ישראל להקב"ה: "על בן עמלות אהבוך", ודרשו: "על מות אהבך" (נוסחת כי' כאן), "עד מות אהבך", ועד מותם נזהיגין עליו, לקדש שמו ברבים שלא לעבור על דבריו, דכתיב — בדבר ישראל אל הקב"ה: "כי עלייך הורגנו כל היום, נחשבנו כצאן טבחה", "עליך" — למען קדושת שמן, שכן "כמה אומות העולם הורגין בהם", בישראל, רק — בשבי להחים רם מאחר הקב"ה (אג"ב פג, ג). ועוד מתי אתם גומלין טבות — זה זהה ולענינו ולעוסק בתורה — עליו — על כבודו ועל קיומו שכוון, וליד לעצמו — אתם גומלים טבות, בקרובנות ובחוואות וטרחות למצותה שהן לכבודו ולרצונו (יפ"ק). ומכל אלה אין הטובה באה אלא אליו בלבד (פ"ט), ואילו שכרכם מידי אינו בא, והוא גומל לכם דעתות — על כל הטבות האלה? בואו לכלם אצלנו, י"ה"הדקקו לנו" (כמ"ר, ב, ד), "הרוי כולכם נאים, כולכם גבורים, בואו והתעמדו עפננו" (ספר רברכה שי'ג, עי"ש). ואנו ממנין אתכם דוכסין, איפרclin ואיטרטלין (=ו"איסטרטיליטן, כ"ה בכל מקום) — שרי מלוכה ומושלי מחוות ומקדי צבא, וזה (יע"פ במר', שם. עי"ש), שהם אמורים לה: "השולמית" — המשולמית, בניו וכוכבו וככשרון מעשה, ואומרים לה לכן שוב: "שובי שובי", הראשון — "שובי מאחרי ח'", השני — "שובי אלינו", להיות אתנו כמו שהיו אבותיכם עם אבותינו בימי אנוש ובימי תרה העולם לישראל: "וונזהה בר", "וונזהה מלשון דאיי" (איוב לו, יח): היא "פראה", "ברמאות" (יפ"ק), ואומרים לה: "וונזהה בר", וונזהה מלשון דאיי (איוב לו, יח): היראי של העולם, כלומר השליטים והנכדים ביתר, "ויאין נזהה" אלא — לשון בחירה וכיבוד — שרחה" (במ"ר, שם). הדא הוא דכתיב — שיתרנו אמר לפסה: "ויאתת תחזה מכל העם אניší חיל ...

מסורת המדרש
וישראל משבין להם
וכו, ע"י במ"ר.
תנו מא וגו". ל"ש
במרבו שם, כאן
חתתקב. ששים רבאו
מלאים דמי מוקדני
לפני יעקב ב"ע עד, יז
יל"ש יצא כל. ע"ע ב"ז
סח. ב. רבנן אמרו שם,
ראה ביר עה, י. מהנה
אליהם והרי שישים
רכוא עין ירושמי^{ערובין סוף פ"א.}

תחינה מפל העם' וישראל משבין להם מה פחזו
בשולמית במחולת המהנים' שמעתם מימייכם אברחים
יצחק ויעקב עבדו עובדה זרה שעבדו בגיניהם אחריהם
ולא אבותינו עבדו עובדה זרה ולא אני עבד עובדה זרה
אחריהם אלא מה אתם יכולין לעשות לנו בחוללה שנעשה
לייעקב אבינו בשׂציא מבית לבן. ל

רבי ברקיה בשם רבי לוי אמר ששים רבוא מלכים
חו חlein ומתקדים לפני יעקב אבינו בצאתו מבית לבן
ורבנן אמרי מה ועתרים רבוא הדא דכתיב (בראשית
לב. ב) זיאמר יעקב באשר ראם מהנה אללים זה' הרי

ושמת עליהם שרי אלפיים ... ושפטו את העס", מייצזו למגנות אנשי חיל לשופטים בעם ואומר בלשון
"תחזה", כולם (ועיין ב"ט טו), נשים שהם בכשרונם "הרואי" של העם תmana להיות "הרואי" של
העם, כראוי זהה שהוא מוץק ומולטש וمبرיק והכל מסתכלים בו ומשתקפים בו להתיפות, כן האיש
המושל והנכבד הזה, מוץק וمبرיק והכל מסתכלים בו ומשתקפים בו להתיפות כמו שהוא, ויישר אל
משבini להם — לאומות העולם: "מה תחזו בשולמית במחולת המהנים" — "מה ראיות
בכונסת-ישראל, המושלמת והשלימה עם-בורה ומשלימה נפשה לה, להצע להיות כאותה מן האומות
הסובכת לה בין האלים מהנה?" הכי ראיות כה מעולם שהיה עשתה כן? הכי —
שמעתם מימייכם — כי — אברחים, יצחק ויעקב עבדו עובדה זורה, שתהשכו ותאמרו —
שיעבדו — ישראל — בנים אחריהם — כן? לא ראיות כן מעולם, ולא אבותינו עבדו
עובדת זורה, ולא אני עבד עובדת שלומית", כולם, אלא מה אתם יכולין לעשות לנו — גודלה בעולם אם
נתחבר עמכם, כאשר אמרתם, "במחולת המהנים" — בחוללה — כמחלול, של מלאכי השרת סביב
סביב — שנעשה לייעקב אבינו בשׂציא מבית לבן? ואשר — רבי ברקיה, בשם רבי לוי,
אמר: ששים רבוא מלכים היו חlein — חוגים במחולול — ומתקדים לפני יעקב אבינו
בצאתו מבית לבן — ללוותו במחולול של שמה, ורבנן אמרי: מה ועתרים רבוא —
מלכים היו שם, הדא הוא דכתיב — בו ביעקב כדרכו מבית לבן אל ארץ אבותיו: "יעקב הלך
דרכו ופגשו בו מלאכי אליהם, ויאמר יעקב כאשר ראם, מהנה אלהים זה, ויקרא שם המקומות
ההוא מהנים", שרבוי לוי מפרש: "מהנה אלהים" — שהיתה שם חניתה — השרota שכינת כבוד
האלים של מהנה רב, "זיאן שכינה שורה — בגלווי رب זה, להפנותך, בידכון של — פחות מששים
רבוא" (ביר עד, יז. עיי'ש), כאשר מצאנו בתמן תורה שירדה שכינה והוא שם ישראל "מהנה" של ששים
רכוא גברים, גם במחנה מלאכים זה — הרי — כי היה בן — ששים רבוא, ורכוחינו מפרשין:
ששים רבוא אלו היו ללוותו בדרכו בצאתו מבית לבן, ועוד "ששים רבוא מלכים היו חלים לפני יעקב
אבינו בכניסתו הארץ" (ביר עד, יז) — לקבל פניו במחולול של שמאנב, במחנה נסן, וזה שנאמר שם:

בון
ג'יני
ג'מי.
זמן
זה,
יש
בדי
בא

ימו,
שור
צוח
ר'רי
ואז
זדק
ועל
הוא
רתי
יבל
ים,
יצה
דינה
גרב
ועם
ז"ל
הוא
בלת
על,
ליך
גורה
ה'ה,
כי
צלו
זהה

תרגומן

פָּלָאכְיָא, בָּעֵרָו דָּתָגְלִי וֶפְּרִיוֹ מַתּוֹק לְחַכְּיָה: רְהַבְּיָא נְאַלְבִּית הַיִּין →
על טוֹרָא דְּסִינִי, בְּמִן
הַיְהָב אֲוֹרִיתָא לְעַמִּיה, בְּהַחְאָא שַׁעַטָּא בְּטַלְלָא שְׁכִינְתִּיה רְגִינִית לְמַטְבָּה, וְפְּרִגְמִי אֲוֹרִיתִיה
בְּסִמְןָן עַל מָוֹרִיגִי, וְשַׁבְּרָ פְּקוֹדוֹי נְטוּרִין לִי לְעַלְמָא דָּתָי: דָּאמְרָתָא בְּגַשְׁתָּא דְּיַשְׁוָאָל
אַעֲלִי יְתִי יְיִי לְבִתְמִתְבָּתָה מְדֻרְשָׂא דְּיַשְׁרָאֵל דְּסִינִי, לְמַלְפָ אֲוֹרִיתָא מִפּוֹם מַשָּׁה סְפִירָא
רְבָא, וְטִיקָּס פְּקוֹדוֹי קְבִילִית עַלְיָה בְּחַבְתָּא, וְאָמְרָתָה, כֵּל דְּפָקִיד יְיִי אָעַבְדֵי וְאָשְׁפְעֵי:

דְּשִׁי

(7) אל בית היין, לאן מועד טקס נימנו פלניא ומיולויס כל מולך:

מצודת דוד

לְחַכְּיָה. הַחַק הָא מִה שְׁמַעַל לְהַלְשֹׁן: דָּהַבְּיָאִני. (ד) הַבְּיָאִני אֶל בֵּית הַיִּין. כָּאַלְוָו לְמַולָּו מְדֻבָּרָת לְאָמָר
מִתְּאוֹוָה אַנְיָה שְׁתַבְיָא אָוֹתִי אֶל בֵּית הַיִּין, לְהַתְעַנְגָּב
בְּמִקְוָם רָוִים לְפָרָסָם חִבְתָּא אַלְיָו:

ספרונגו

וֶפְּרִיוֹ מַתּוֹק לְחַכְּיָה. כָּאָמָר וְשָׁמַעַנוּ וְעָשָׂנוּ. וּבְכָן: דָּהַבְּיָאִני אֶל בֵּית
וְמוֹזָן שְׁלָא בְּצָעָר, כָּאָמָר זְבָת חַלְבָּו וְדָבָשָׁו:

ראשון ל'צ'יון

יש בו אופן הנאה. וכונגד ד' דברים אשר בין הם
בחומרה פרדרס'. הפשט הוא כנגד הנאת המאכל
שׁסוער שיש כוֹיזָא בו בֵין. הדרש הוא כנגד
השלמה, כמו שאמרו ר' זעיר אמרה מושכין את
הברגון שעשו. ואומרו ופרינו וכ'ו, פירוש ומה גם
הגר שמתגייר מעצמו מבלי שנצטרכן לחמדנו אלא
מצד רוחה ה' דבר בו, וזהו ופרינו מותוק לחכ'י:
(ד) הַבְּיָאִני אֶל בֵּית הַיִּין וְגַוְן. דעת כי בין יש ד'
דברים, הא' הוא המזון שון את האדם. ה'כ'
השמה שמשמח השותהו, כאומרים ז'ל על פטוק ויין
ישמח לבב אנוש וגנו, שהיין מלבד שஸעד סעד
גם כן משמחת. ה'ג' שהוא מבושם. וה'ד' שימושו את
האדם, והשכבות הוא מין תענג, וללה תמצא במין
השכבות הגם שמתעכבת את האדם הם מתואים לה.
והאמת כי הוא במצוות הגשמיות מה שאין כן
באופן הקדושה. וללה תמצא בנובאות החווים אשר
היו משתמשים בקדושיםם והם יתאו לדבר הזה, כי

מדרשיו חז"ל

וֶפְּרִיוֹ מַתּוֹק לְחַכְּיָה. א"ר יְצָחָק: אֶלְוִי יְבָחָד שְׁעָשָׂו
ישראל לפני הר סיני, מתחמקים בדורי תורה, מה טעם
וֶפְּרִיוֹ מַתּוֹק לחכ'י, לחכ'י היה מותוק אבל לחכ'י אומות
העולם היה מר. (שת).

ד) הַבְּיָאִני הַמְלָךְ וְגַוְן. רב' יהודה אומר: אמרה פנסת
ישראל, הַבְּיָאִני הַקְּבָ"ה לְמַרְתָּף גָּדוֹל שְׁלִי יִן, זה סִינִי, וְשָׁם רְאִיתִי
מִיכָּאָל וְדַגְלָו, גְּבִרִיאָל וְדַגְלָו, וְרוֹא עַנִּי דַגְלָים שְׁלִי
מַעְלָה וְאַחֲבָתִי אֶתְּם, באָוֹתָה שְׁעָה אָמַר הַקְּבָ"ה לְמַשָּׁה,
הַוְּאֵל וְרוֹצְוֹנָם שְׁלִי בְּנֵי לְחַנּוֹת בְּדַגְלִים יְהִנוּ בְּדַגְלִים,
הַדָּא הוּא דְכִתְבָּא אִישׁ עַל דַגְלָו בְּאוֹתָה. (שהש"ר).

וְרַגְלוֹ עַלְיָ אֶהֱבָה: סִמְכּוֹנֵי בְּאֲשִׁישָׁתְּ הַכְּעִין דַּי שְׂמֻעָתְּ יְהִי רְשִׁיעָתְּ

ר' ש'

וזדגן עלי אהבה. וקטומי שרגני מלוי חנכה (ח) סמכוני. עתה כגדת המולים, נחטשי ענכים לו סיל עלי, עודי וכלה לנטנו זרגן, לאלי"ע גלע'ז:

מצודת ציוון

וזדגן עלי אהבה. הרמת דגלו עלי להראות לכל שאני לו וסר לשמעתו, זה מחשב לי להראות אהבה והבה יתרה. והנמשל הוא לומר מהזואה אני להשרות כי שכינך לעין כל העובי גילולים, לפרש הדבר שאני לו לעם היא חביבה עלי מאי: (ח) סמכוני באשיות. מרוב הגעונען שבאו לה אמרו לבני ביתה הקרכבו אליו בלגיין הין להшиб נפשו, ותצעו מטה כי שפוחים המעלים רייח טוב להבריא אוטי, כי חוליה אני על כי כלמה נשפי לאחבת החשוך הזה. והנמשל הוא שתאמיר ננסת ישראל לחכמים ולוקנים אמצו ברבי הכושות ותווך ידי הרופות לנחם אותו בהחרות

מצודת דוד

וזדגן עלי אהבה. רמת דגלו עלי להראות לכל הם הלגינים ישמו בהם היין. כמו אשישי ענבים (פעט ג' ט):

ספרדנו

וזדגן. להלחם: עלי אהבה. להלחם בעורנו באחבה, כאמור כי לא בחורב ירוש אוץ וכרי כי ימיך וזרען ואור פניך:

אבן עזרא

(ד) ורגן. מן דגל מחנה יהודה: (ח) באשיות. כי זוכחת מליאות יין:

ראשון לציון

ואומרו ורגן עלי אהבה. נראה שרמו מה שאמרו בזוהר חדש בשעשוע שמשתעשע הקב"ה עם הצדיקים בגין עדרן, שכשר מתגלה ה' אליהם בפניהם אורו ומקבץ לנשומות אליו בlij הפסק מרוב המשמחה והתענוג, עד שאוחזים מכין התעלפות ונושרים מהם נשומות הבאים לעולם הזה יעין שם דברין. לה' אמר ורגן עלי אהבה, כי אותו הקיבוץ שמקבצם ה' הוא שיעור האהבה אשרiah האדים. כי תמצא במיון האנושי כי יש שאחוב כסף, אין לו שיעור לומר זה הוא שיעור הנכסף, ולפעמים גם בערך זה יבא לידי דבר הנכסף יותר ויבחו לכיסף בערך אותו דבר, ובצל וזה הדרך באופן אין שיעור וגובל למה שאחוב האדים. גם תמצא שהgem שאחוב הדבר אין אהבה ההיא אמיתי, כי כאשר תהייה נפסקת מערכ שהיתה בעניין, הוא אומר שאחותה האהבה אינה בערך הדבר והראיה כי איןנה. זהה אמר

(ח) סמכוני באשיות וגו'. נראה לומר אם ירצה ה' בירוק הוא, דעת כי או כאשר יעבור השעשוע ונשארים הנשומות מאותו רוב השעשוע מתעלפים, כאמור בדברי הזוהר, או אם ימנעו מהשעשוע להחליטין יש להם צער גדור לשעת יציאת נשמה, לה' צועקים שישארו להשתעשע באופן שהיו יכולין להביט אל האלקים, כמו צאות החוללה שלא יוכל

מדרש חז"ל

וזדגן עלי אהבה. איז ינא: תורה נתנן הקב"ה למשה נתנה לו במת' פנים פנים תהו, שנאמר ורגן עלי אהבה, ורגן בgmtria מ"ט. (מ"ט סופרים פט"ז) א"ר שמעון בן לקיש: שני תלמידי חכמים המרגלים זה לה' בהלכה הקב"ה אהובן, שנאמר ורגן עלי אהבה. (שבת סג). ר' יונה אומר: שני חברים שעוסקין בדור הלכה, זה אומר בית אב של הלכה וזה אינו אומר בית אב של הלכה, אומר הקב"ה ורגן עלי אהבה. (שהש"ד).

וזדגן עלי אהבה. איזacha: אם הארץ שקורא לאחבה איבח, בגין אהבתו ואייבת, אומר הקב"ה ורגן עלי אהבה. א"ר ישכר: תינוק שקורא למשה משה, ולאהרן ארן ולעפרון עופרן, אומר הקב"ה ורגן עלי אהבה. א"ר חניא: לשעבר כשהיה אדם מראה איקונון באכבעו היה נוק ועכשו אודם מניח ידו על האוכרה כמה פעמים

- 6 -

כליה: די מחרטעל מטו שלחובית אשתא זעית ותעריה בתראי מון רוחטא, בגין קיריבית לוה משה ואהרן ואמריו מדרש, וסעידו יתי בפה נפשר מליא קדרישין דמו אופא בהון, ארים מרע גפוני. ולפדו לפידי קמינו מלך מלך: סמליס, כי מולה חי פון גיגומי, לפדה פון מלע מצודת צ'ן רפונ. עניין העיטה המטה. כי און: () חביבנו. עניין רבונינו. עניין רבון:

ספרונו

רכ' רציתם (קהלים מד ד': ח) בו כתה וטעמה וריחה: שחולת א העונשין הם בשכלי אהבתו את ונתאלו תחת לראשי. שמאלו תחת לראשי להקימני: וימינו:

כי

המעם השלישית. אשכוף המכ' ישראל עוד עשה ערש והוא מוקם. מישור כל אדם ייגננה וו גע בעך רע כושוננה בין החוחוי מגוון: בית היון. הוא בית ה' הנקאה לין וחלב, וכן הכמה

לאכול אלא דבר מעט, ומה מצוירית באשיות כמתוך אש' ר' מס' לה' אמר סמכוני, עט' בטל' ח'ו, אלא באשיות י' שוכלו לשבול. והנה לפני מה ? ביבין, לה' שלל ב' מהם, וה הענין, והדרש שהיא השמחה. הפשט שהוא האכילה, והרמו

ב' חותמת וגו'. אמרה ננסת יש' של עולם כל הלאים שאתה מב Lager. הם. אמרה ננסת ישראל ל עולם-כל-חולאים שאומות העול

תולך
... (כט)

במדבר

מלות עי"ז, (א) נלחמות צע"י קען מגלה הנעלס וטנקה. ונתקי נמי נמגלה ליטרהל כל קמדות, ועל צס זה נקרת ממן מולה חיים סיון (פ"ה"צ כ' ד') ויין גיגנטיליה סוד. — ולזה קני גיגנטיליה עין, שאותו לוגמת קען טאנעלס גנו, כן ספרות גנו טמה.

רלח) וידבר ס' ה' מטה גמלרכ קני וגמלרכ (טוג' ציטמה מטה) פט"ד (מפל' כ' ו') ס' ימן מכמה מפיו דעת ומונגה. י"ל לכונם גמלרכ ליטב מה טאנולרו גס גמלרכ (גמ"ר ח' ה') למס פלט קכטוט קימניש רזיס גליהקה מוקוס וחנן ליזל ס' עס מטה. — ובס צפוק שאכילה קפס למה כתיצ ס' ימן מכמה צלצון עמל, קלו ומן קטורה ממל. ויס ליטב קויטיל מל' נחכלה, כי לאטער למדנו מולה מפי מטה, הצל' נעמי לנמוד מפי הנולח ב"ה, כען שכטוג (פ"ה"צ ה' ז') ישקי מנתקים פ', ומולה מלהי מלה ונטמו צניכס וגוניכס (וילט' ג' ח'), ולינו דומא טומע מפי תלמיד נקומו מפי רב.

עי"ז גליים בו גם הנתר מכל ה"אות", כי בשמברתא ה"שם עצם" של עין מוציא בפיו המילוי של "אות" ע"ז.

7 ר' לד) טיני גיגנטיליה עין. י"ל קה נמי נמגלה כמ' מות קלהות, כל קעס רוחם לה הקולם (פ"מ' כ' ט'') ט' ס' עוד צעולס כה, וממאל"ס צי"ג (נדוקות נמדיס צנקוף מ' מולין ד"ה מפל' פיליך זהה שכטוג (מפל' כ' י"ט) ען לוּה וחוון צומעה ר' עטס גס צניכס, צצמן מורה ללה קען מה צצמעס חלק צומע טהוּן, ומכו"ל (פ"ה"ס י"ה ו' כ') דרכו ען ספסוק (פ"ה"ס כ' ה') כממולת טמונין, טיטרלה נטיצין להוותם שעולס, לה מוכלו לאלהות לנו כמלהות אקלמיyo באך קני מ' נצמע לסתהכ עמכס. וו קני גיגנטיליה עין, צס נמגלה כה קען להוות מה סטמן.

או יאמיר. לגטן קוקוֹס כל צס יט לו טעם פנימי ומה נקלה כן. וו"ל טעם על צס עין, כי נולח מות קלהות ס' כל לצריש נקמליים ממוני. ונתקי נכל צס גלויים רק להוות טנגעלס, הצל' נול סגעלס [לטיניו] סמיילוי מן ההוריות, מטה"כ צס עי"ז קומ' חות מחת עם טגעלאס צז, כי מומיות י' כי צס טגעלאס

(א) היו שחשם עצם של אבר הראי, ששמו עי"ז, הם אותו האותיות מה"אות" ע' שהמלחדי שלו היה ע' י' ז'. וזהו כוונתו שב"שם העצם"

כי הולמד מורה בכוכב גלי מורה צבנעל פה לנו מניין ממיקות וגדלות קמותו, ורק צמורה צבנעל פה צנדרתם על ידה צמ"ע פיניס, שם נרלה גולדת וממייקות ועריות מורה רק'. וצטנומורה (ניהם ג' וצופיטס חות ט') מהלון, צמורה צנכמג קצלו מרלוון וחדקה, ועל מורה צבנעל פה סולן כפומות. ונושה חנמר ופלרי מוקה מהבי וויל נחלרים, כי ודגלו עלי הדרה, צעל ידי מורה צבנעל פה ידענו שטמולה נדלשת צמ"ע פיניס כמנין ודגן', רק לי מי מנהין ממיקות פלי', וכל מהלייס טמיין יודיעין מורה צבנעל פה. וטסמן נזה צמיהלו חמאת נרלה, כמו שמיהיק ומופק צילו צלט נלזנו טהוּת הכהן על מורה צבנעל פה, וימינו מחצקנו הדרה על מורה צנמגט מהלון צלון נטה ונטמען.

ובזה יונן סיוס סמליך, מה יודען כומה אל מורה נפיקן הן טנו זיין מהקכ"ה ומורמו. כי צמורה סגנות ווין מוזן נפלץ לג כי הפסר נקובל חס לג סי' צידינו מורה צבנעל פה, ועל ידי מורה צבנעל פה נודע לנו כומה אל מורה ממתק כללו עמלנו על שר סייע ורהיינו צעניעין קגלה קמותה, על ידי צרוייס שטמורה הן קוֹף וכמעטן הגען. (ד)

(ד) דברי ק"ז. כאן שכחוב, שע"י תושבע"פ נתחזק האמונה בהשיות ונודע לנו כוחה של תורה, ביאר בארכוה בספרו משמרת אלעזר (מלך היה מלך היה), ולבמן שלימוטה הבנת הרבריטים כדי להעתיקו כאן. וזה לשם, י"ל בשקדרים לבאר עניין תורה"ק שנחלה לשתי חלקים תורה שבכתוב והוראה שבע"פ, ויש לחזור למה לא

וכנה עז המפות נלו מועט מצל של חילגום (רכ"י סס נס"ט נס מדלת מגלא), ונס לדקו מהר רקע"ה צעם רק' נדמת לעז מפות כלי פירוט צלו מועט מטהר היינום, ולח' על פי כן לדקו מהליין, רק' גס מהר רק' צנמגלה מציאות עז קמפוס על עלי יעד צעת צגדלו פירומיין, רק' מהי מקום פליו ולג למאליס.

ובזה יונן מה שמלכו נמקם עזולה וריה (ג), נעמיאל ימלכו הומות קעוולס מילס לנו מלחת ונעטנה, וסקק"ה יטוג נסמי צערם צניב צנמ'ת יאלל צנמ'ת, ולח' על פי כן מזות קלה יט לי וטוכה טמה ווינ נומנה נסס, וויליה קממה מגנמייק וככל חד צעת מקוםתו. — כל צימחן מזוס וז דוקל, שטעהס כמו צגיילו, טסס [צג"י] טלכו מהר רקע"ה למדצ'ר צלט כי נס [טס] נמים, הצל הומום קעוולס חס רוחיס טמיין מליליות חס סולcis דרליך צפ"י, מיל פוניס עולף, ולו נמנגה גודלט צטילען (א).

← ולבראך יומר נמה פליו מקום מהי דוקל, וכל נמליס. יונן גס סקמיכות צגיילוי הצל צית סיין ודגן עלי הדרה צמיהלו מהם לרמשי וימינו מהבקני.

(ג) ולכן בחר בטובה דיקא, כי הסוכה מראה שאין להם בתים מושבים, ואינם יושבים בשלהו, ועל זה עוזר הוסיף הקב"ה להוציא החמה שע"ז יכבד עליהם לכלת ברפיין, וכשאח"כ בעטן, בוה הראה להם הקב"ה ההבדל ביןיהם לבני ישראל שמקירים עצם לכלת אחריו גם באופן זה.

שלא ראה בלבוגו איך אמר לו טלגלג על דבריו חכמים אתה, אך הוא כיוון שראה בו ר' יוחנן אשר לא האמין כל כך בלב שלם בשמי'ו את דבריו הכתבים במזו שנטപעל בראות'ו בחוש הראות אווי קראוותו מלגנג על דבריו הכתבים וענש אותו במיתה, הנך רואה אפלו בדבריו הכתבים ואפלו בדברים שאינם נוגעים לעיקרי הדת (ואפלו אומרים בדבריהם דברים המונדרים לשכל האנושי כמו שאמר אותו תלמיד השתא בכיעיטה וכוכ') אף על פי כן מחויבים אנחנו להאמין כל כך בשם'יה כמו בראי'ה בלי שום חילוק, ולא תפעל ותחקוק הראה פועלה בלבד בלב יותר מן השמי'ה, והנה אם כך הוא חוכתינו בדבריו חכמוני מכל שכן בדברים המכובדים בתורת, ובפרט בדברים הנוגעים לעיקרי הדת, מציאות הש"י, אחירות, שכר וונש, חילוך וחילקה לחוקר על זה בחקרות אפלו אם כוונתו כהומה לשם שמים, ויאמר שכוננו כדי שיתאטמו לו העניינים במופת השכלי ותחזוק זהה אמונה עד שאפלו יקרו חנו איזה מבריח ח"ז להזכיר על דת לא יפעול בו טאותה, וזה לא יעלה על הדעת גשתקעו הדברים ולא נאמרו ותהי להופך*).

* הג"ה

ואל תשיבני מן הקדושים אשר בארץ החיים המהalla בספרות, ר' סעדיה גאון בספרו אמונות ודעתות, והחסיד הקדוש בספר וחותת הלביבות, והרמב"ם, כי יש בו סוד במוס שהוצרכו לקלים את הדור באף התמיישי שהיה בהינתן חסר והיתה הוראת שעה, ענין אברחם אבינו שהאזור לעמוד על האמונה במקורות להוראות לבאי עולם ולהעמידם על האמת במחקר האנושי כיוון שהוא בחשכות, והנה בחרוז הש"י לחלקו ואמר לו (בנואשטי י) את החלקלר לפני והיה תמיד בלא הקיוטות, והבן.

ואיעידה לי עד נאמן רוח החסיד הקדוש מה"ר יוסף יעב"ץ ספר או החים פ"ב). העיר כאשר היה בגזירות בצרפת ופרוטיגאל, כל אותן החקירויות אשר הקרו בפלספיא ועמדו על האמונה במופת השכלי המירו את כבודם ביום זעם, וкли' הדעת ונשים אשר אמונתם הוא רק בקבלה קדשו שם הנכבד והנורא הש"י ינקום דםם במחורת, והנה לכורה הeschel מנגד לזה, דהרי הדבר שנטपעל לכאורה הeschel מנגד לזה, עד כאן, הנך רואה אשר במופת של עצמות, עד כאן, הנך רואה אשר ר' יוחנן לא ראה בעת לבוגו היינו בשעת הדרשה, דאילו ראה שמלגנג היה לו תיקף לענשו, והנה בינו

והנה על פי זה התבונן לפני זה האCOLת הטעודה לעתיד לבא, שכבר יתוקן העולם ולא יהיה עוד נמצא שם חטא ממשי אשר נמסר לכל, רק יהוה מובן מן דבריו תורה עוד דברים נעלמים מה שלא קיומו, ובזה לא יצטרכו נשומות המגולגולין לצער שחווותה, על כן בדומות בהררי אלף יהיה להם סני באסיפה, וזה שאמר חדש תורה מאת' תצא, הבן.

7. ט) וכל העם רואים את הקולות (שמות ט ט), הנה בקול שיר שמוסח המשמעה ולא חוש הראית, על כן דרישו חז"ל (ሚלא) שהיה הדבר בשעת מתן תורה לאות ולפלא שהו רואים את הנשמע, שחשש הראה עשו פועלות חזש השמע, והנה ירידי, מהאו לחתובן על מה עשה הש"י ככת, דהנה כל הנפלאות שהפליא המפליא פלאות היה לצורך איזה ישועה, ענין נימי מקרים וקריעת ים סוף ועמידת השם ליהושע, וכן בכל הניסים תמצאה שהיה לצורך ישועה והצלחה, מה שאין כן גם הלווה למה שעשה הש"י ככתה אשר חוש הראות יעשה פועלות חזש השם בשעת מתן תורהינו.

והנה אכאר לך את אשר כתבנו בארכות במקום אחר, והוא, שנחננו בני ישראל עם י"ו אלה זה כל פרי מעשינו להתנהג באמונה אשר היא ירושה לנו וטבע קיים לנו בני ישראל דוקא על פי ההוראה וחילתה לחקר בחקרות, דהנה תראה אפלו בדבריו חכמים מהווים להאמון מבלי מופת, הלא תראה את אשר דרש ר' יוחנן (ביב עה) עתיד הקב"ה לחייב אבני טובות ומרגליות שהם שלשים על שלשים, וחוקק בהן עשר על עשרים ומפעידן בשעריו ירושלים, לגלג עליו אותו תלמיד השתא בכיעיטה וכו', ליטים הפלינה ספרינוabis חזא מלacci השרת דותבי ואקו מנפרי וכו', אמר להם הן למאן, אמרו לך שעתיד הקב"ה להעמידן בשעריו ירושלים, אתה לקמיה דרי' יוחנן אמר ליה רבי דרש לך נאה לדרש כאשר אמרת כן ראיתי, אמר לו ריאק אלמלא לא ראית לא האמונה מלגנג על דבריו הכתומים אתה נתן בו עיני וunedה גל של עצמות, עד כאן, הנך רואה אשר ר' יוחנן לא ראה בעת לבוגו היינו בשעת הדרשה,

כ) עיין לעיל סימן ב, אדר מאמר ג דרשו ב.

אוגה'ג 3. ג' נון ד' ג'י

אל"ג ג' ג' ג' ג' ג' ג'

בכהנייע עת ח' בדבר ש' זבוחות תמצוא התרו: בבעשר וצדק למלילה מן ה' וההוא מתחסר ההתורה בחיפה והשכל, וצוה בשבכל דבר, וצדקה תצייל באומנותיו יהי' שמקורת אה' כה' א' עצות ט' ממצרים (שמות ומעתה כא' אש אדר מאמר י' סי' קדישא שחביבו ילו ולזרע י' אלקיים נ' שם ב' הנה לי' ונוגם חיליה ממון, ונוגם א' והנה נember את נחלתו ל' שיש לדקדק והנה דבר י' ויאמר י' לאכורה הוא ייצא מעיך' ממעיך' וכוי: על אברהם, אליעזר יורש אליעזר דולה על בן אח' הוו אנכי מנן לך

מرمות לחכמתה, על כן גם בעולם זהה השנת החכמה
 על פי שכל גרמו ביו"ד, ואמונה היא למעלה מן
 החכמה היינו דבר שאינו מבן בחכמה, אדם מוכן
 העניין בחכמה ובעל לא תקרא אמונה, כמו שלא
 תקרא אמונה לדבר הנראה בחוש בראייה העין, כמו
 כן הוא בדבר אשר ישין השכל נקראת ראיית השכל
 במופת כמו ראיות העין בגשמי וזה לא נקרא אמונה,
 רק אמונה הוא דבר שאינו נראת בראייה העין
 ובראיות השכל בחכמה ואף על פי כן הוא מאמין
 בדבר, וזה נקרא אמונה והוא למעלה מן החכמה
 (הנרטות ביו"ד) והוא בחינת כת"ר בעולמות
 העליונים בחינת קוזו של י"ז, ועל כן נאמר באברם
 והאתם ביו"י נטמר והאמן חסר י' המורה על החכמה,
 היינו שהאמין מבלוי השיג הדבר בשכל וחכמה כאשר
 יתרבא אירא"ה, וזהו שאמור ויחסבה לו זדקה הש"י
 חשבה לאברם כאילו בכוכל נתן לו אברודם זדקה,
 זדנה זדקה נקרא כשנותן האדם איזה דבר משלו
 להבירו, מה שאין כן כשנותן להבירו דבר שהבירו
 הפקיד אצלנו והנה האדם שאינו מאמין
 הוא של חבירו מאז ומקדם, והנה האדם שהוא החונן
 רק בדבר שהשכל משין ומהיבר ות לא יהשב לצדקה,
 לדינה הש"י אשר יצר את האדם בחכמה הוא החונן
 לאדם דעת הנה בהשיג האדם בחכמה איזה דבר
 הנאות הנהழיר להבורה ית"ש פקדונו, מה שאין
 כן כשםاميון בו ית"ש ובעיקרי הדת ובבדורי התורה
 ובבדורי חז"ל אפילו בדברים שהם למעלה מן השכל
 (אפיקו מנוגדים אל השכל) והחכמה רק על פי התורה
 והקבלה, הנה לצדקה תחשב כאילו נתן בכובול להשיי
 זדקה (עין אדר מאמר י' סימן א').*

ה'ג'(ה)

בבעל אמונה כנני לאינו בכלל מה שאמר הגיבאי (איוב מא' ג) מי הקדמוני ואשלם וכוי יפושט א"ה במאמריהם, תחכין לפיו זה מה שאמרו ר' יוחנן (בב' י) גודלה צדקה שמקדבת את הגואל.

זיהו מה שנאמר (מקוק ב') וצדיק באמנותו יהיה,
דנה מי שאינו מאמין רק מה שימוש בחכמה
תגנזה הוא רק כמחזיר הפקdon אשר הפך אותו, ותגנזה
את הנשמה כולה היה פקדון אצל האדם וכבהגי
עתה, צרייך להחזיר הפקdon לבעליו, מה שאין כן
המאמין בדברי התורה למעלה מן החכמה, הנה גם
בגהיגע

ללאדם בשכל על ידי טופת (שהוא בראה ממשיות, דומה לי ראות העין או ראות השכל, וכן השתמשו בחוזק'י לומר על הבנתה השכל בשם ראייה עין שאמרו (מכותב ח) רואה אני את דברי אדוניו), ואם כן איך יצדך לומר שהאמונה מצד שמיוע'ת הקבלה היא חזקה יותר מהאמונה בהאה מצד ראיית' השכל בחיקorias המופת.

זהונגה אומר לך את אשר עם לבבי, דהנה האמונה אשר היא מצד הקבלה השמעית עד המעד הנכבד אשר שמענו י' קולו ות"ש מתוך האש באמרו (שםות ב') א נבי הוי"ה אלקיין, הנה האמונה החוא כיוון שהחוא מצד אין סוף ות"ש הנה אין לאמונה זו סוף, מה שאין כן האמונה הבהא מצד מחקר האנושי בשכלו הינה לשכל האנושי יש סוף, הנה האמונה הזה היא בסכנה שיש בשיובו ח"ז איזה מכירה להכיריו ולהתוטו מן האמונה כיוון שבאה מצד דבר שיש לו סוף, תבן הדבר כי נחמד הוא לבעל שבל, ויזיבא מלטא דנא להבאים במד י"ז בסוד המקובל לח"ל (כ"ר ג' ט) שהתקב"ה היה בונה עלמות ומחבירן ואמר דין הנין לי ודין לא הנין לי, ומוי אשר יצק מים על ידו גורו הארוי"ל יודע אשר בגביה מרומים ע"ה שעיר הנוקות פ"א סוד השבירה היה בהינתן ענייניהם שהוא בחינת דראיה, מה שאין כן בחינת אוזן הוא סוד התקון והגמר נודע הוא למכני מדע, ומעתה תחכמוני, האמונה אשר היא מצד קירות המחקר האנושי הנה נקראת דראיה, כמו ראייה בעניינים (וכמו שכחתי לעיל), בנקל ח"ז יכול ליפול בה שבורה מה שאין כן האמונה המקובלת בחינת אוזן הוא מעולם התיקון והוא מקומות לעד לעולם לזרע ישראל, והוא סוד ישיי (הה ג' שמע"ז ותהי נפשכם, עיין אגדת"פ ס"ג רצת, רצץ).

לכיוון שבאנו לכל הorzוש הזה אצינה נא ערך את הדבר קדם מאמרינו (משרי מאמר ז' טמן ח' בעניין בתורת אצל אברהם, וזה תוארה, הנה נכתב הטעם (מיאשר ש' ו) בתנאמך בתורה אצל אברהם בפרש ברית בין הבתרים, וזה תוארה, הנה נכתב הטעם (מיאשר ש' ו) והאמת ביז' ויוחשנה לו צדקתו, והנה מהראוי להתבונן בלחתת לך, א' והאמן נמפר חסר י', ב' ויוחשנה אינו מוכון מי הש צדקתו למני, ומוה הצדקתו, ג' תיבת לו אין לו ביאור הוה ליה למימר ויוחשנה לצדקתו, על כן

המודר את ההפניה פרק חמישי בבא בתרא עה ריבע גרשום

שאנו אדור באש כ' עד
ונכחת וירם קון לע
פישת לא כתב לה גט, ו
בקש לישא אותה אמר
[אבות] [טובים], צנעה
באותו שבוע, בכמה בחרע
השוויש אל בית מלכו
בלא הקב"ה והעביר לדוו
העפניו, אלא בזום הות
ישאל אמר לו הקב"ה
באותה חיש, בכמה בחדש
הונמתי קרנס ונמתי להם
באותה מועה זו מדינה.]
לעתם. [לעתם מארץ מ

ויברי הי אל משה במדבר סיני באחד מועד. עד שלא עמד אהל מועד דבר עמו בסנה שנאמר
ויקרא מלאך הי אליו בלבת אש מתוך הסנה (שמות ג, ב), אחר כך דבר עמו במדין, שנאמר
ויאמר הי אל משה במדין (שם ד, יט), אחר כך דבר עמו במצרים, שנאמר ויאמר הי אל משה ואל
אהרן בארץ מצרים לאמר (שם יב, א), ואחר כך דבר עמו בסיני, שנאמר וידבר הי אל משה בהר
סיני (ויקרא כה, א). כיון שעמד אהל מועד אמר יפה היא העניות, שנאמר והצען לכת עם אלהיך
מיכה ו, ח), התחילה לדבר עמו באهل מועד. וכן דוד הוא אומר כל כבודה בת מלך פניה (תהלים מה,
יד), בת מלך זה משה, שנאמר זותביהו לבת פרעה וייה לה לבן ונאמן] וscruti את מצרים ביד
אדונים קשה (ישעה יט, ד) אלו המכות שכאו על מצרים. ומולך עז ימשל בת (שם), זה משה שהוא
מלכה של תורה שנקרה עז, שנאמר הי עוז לעמו יתן הי יברך את עמו בשלום (תהלים טט, יא).

7 תרפר בשעה שקבלו ישראל את התורה נתגנוו אומות העולם בהן מה ראו להתקרב יותר מכל
האומות. סתם הקב"ה את פיחן אמר לי ספריו יוחסין שלכם, הבו לה'
משפחות עמים (תהלים צו, ז), כשם שבני מכיאין ויתילדו על משפחותם (פס. יח). לכך מנאם בראש
הספר הזה אחר המצאות, אלה המצאות אשר צוה הי את משה אל בני ישראל בהר סיני (ויקרא כו, לד)
ואחר כך וידבר הי במדבר סיני שאו את ראש כל עדת בני ישראל שלא וכו ליטול את התורה
אלם בשבייל היוחסין שלהן, גן געול אחותי כליה וגויו (שה"ש ד, יב) אחת היא יונתי תמי (שם ו, ט).
שמעו האומות אף הן התחילה מקלסין להן ראה בנות ויאשרה וגויו (שם, י). לא עשו אלא כשהואו
לשיטים ויחל העם לונות (בדור כה, א) שמעו האומות, אותה העטרה שהיא בידן כבר היא נטולה
מהן, אותו השבח שהיו משתבחין הרי בטל שוויין ההן לנו. כשהואו לידי נפילה וקפן המקום, שנאמר

אם אמרתי מטה רגלי חסדן הי יסעדני (תהלים צד, יח).

נגן הקב"ה את כל מי שנתקלקל והעמידן מזין שנים ליציאת מצרים. עלי פלחת ימי נפקוק
על תורהן, שנאמר ויהי אחרי המגפה וגו' שאו מלך פליסטי:

את ראש כל עדת בני ישראל (בדור כו, איב).
בשנה השנית לצתתם מארץ מצרים. מגיד שמוני שניים ליציאת מצרים (בחדר השישי).

והנחת כמה צנני יטהר (אלא מאמר אאות ז) לעל ידי מנות תפילין הן מעוללות תפילין למלרי עולם חזות מורה על סתקרכות צנוי טהראן לתשיטים צנחים, כי חמור מו"ל (ברכות ז), צמפלין למלרי עולם מה כתיב צאו (דברים ד ז) כי מי גו גדול טהראן לו הלאים קלויזיס חלו כה' הלאינו כל קלטינו לו, כי צנוי טהראן טס צניס למקוס ובקב"ה לנו חת, והוא מוגמר צמפלין למלרי עולם, הט כן על לי מנות תפילין הן מעוללים כי צניס המןנו לא' הלאינו, עדיה"ק.

וזהו ציוו רכਮות, הם בזוקומי מלאו וכמ"ש צהו הקמיס פק' לדורי על מנות תפילין שנקראת פקה, כמ"ט (שמות יג ז) וצנולות לה המקה קוחם וגוי, עעל ידי זה מעולר כי צניס המןנו לא' הלאינו, ויה' צפיף מקנה פקב"ה לנו עיטה"ג הר' צומן קוה בטחון מינו ליעו, כיוון לצנונו גמל ומקיי הר' צדרל טהיריו ירוש, וכיון לנקנה מיכף להנשה מואה צו' חיון כלן חגר נער, וכן נומתי גטמייס בעטס ונמתה מלך יגולה הר' צעוט", מכל ננקנה לנו שכר מואה נעולס קוה כדי טלה יטיש כלל חגר נער.

* * *

מיין נ' נטעהן. ויה' לך זכו יטהר נזוק"ב כה' הו"ל דרכ' טהינו קרבן, כי טהר עיטה"ג היה דרכ' טהון לו קו וקרכנא, ומילך טהני דעד כהן לו קטמאל סרלמג'ס לחין קניין דרכ' טהינו קרבן חלון נהיינט דעלמאן חכל' ח' נגדי צליה מטעהן, כדקיעמיהן נ' כבא בתרא צבאות מכיר"ט (ח"ב סימן קל"ז) דלעג'ג דקיי"ג ח'ן מדים מקנה דרכ' טהון לו קנה, ומכל מוקס צנוי מוקס נ' מוקס מוקס טעם גופיה דדרומו טהן מדים קרויזה ח'ן צנו, עי"ק. ויה' מכם טהן דרכ' טהינו קרבן דעדף מלבד טהון צ'לן גול נעוולס, ודחי מקנה נ' נגן, וטכלן זכו צנולן בטהר נעוולס טהון הר' טהון לטס גובל וקרכנא, ממעט טהס צניס למקוס וצנוי גמל ומקיי הר' צדרל טהון לו קרכנא, עכמו"ז.

ומעתה יט' לומר לכמו כן גבי דרכ' טהין מינו ידוע לה' נקנה מסמי טעם דלה' סמליה לדעתה עליון, ח'ן ח' גבג' צנו צפיף גמל ומקיי הר' דרכ' טהון מדים קרויזה ח'ן צנו, וגמל ומקיי הר' דרכ' טהון מינו נעוולס קוה.

פרשת במדבר

ה' טהורה נמקנו הוממות שעולס צאן, מה רמו לסתוקיב יומר מן קהומות, ממש פיאן פקב"ה, חמל להן סכימו לי ספר יומקין טלאס שנמלר (חללים צו ז) צנו לא' מצפהות עמים, כסם צנוי מזילן טהර וימילו על

כינום אברכים יוצאי ישיבת' קטושי עיר מאגנטו יומן כי פרשת במדבר

ד' שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחותם לבית אבותיהם, ליחל' נמליכת ילקוט (רמז חוף) צנעה צקצנו יטהר

רכ
שול
גרכום
פסלה
סכל
מ' צו

! סיק
! כיוון
! מוס

וב' נט
: זכרון
מי' מכה

ץ' פ"ג
ההכת
זענוגי
טכל
עו"ז
זון ר"ט
ט' טט

נקינה
טאעיל
מנחה
למס
תקנו

(19)

ל'ה

ט' זו זה להזכיר ולסתורין מהפכו ימצעך, ונה מי' ציירנו רגעין מי צהמתם ? מכם זה וזה עי"צ מס' כ'

ולכפי זה יט למור
שםקלרכו לפניו ו
למנורה גם על עמודים ו
המלה בעוד חביבו הפיל
בעזלו ית"ח נקדב כי
מתוך צממה ויזכה לנו
לטולרה וככל חמור יותר
המתקא לומדים על מה
לכבר כוונת ממלכתו. ו

מִזְבֵּחַ (שמות יט ۲) ו**מִזְבֵּחַ**
וְקָרְבָּן מלוּיו ש' מִן הַ
כְּבֶדֶת יְעַקֹּב וּמְגַדֵּל נָצְרִי
לְזָהָר וּכְמַלְאָךְ כֹּה, קִיּוֹן
מִמְּרָגָה לְתִמְגִידָה נְמַפְּלָתָה
וְצָלָה אֶקְבָּעָה לְמוֹקָם וְלִגְעָם
לְזָהָר נְמַתְּמָד וּלְמַתְּמָקָם
וְלְמַתְּפָלָל צָעֵד, וְעַל יְמִינָה
יְמִינָה נְגֻמִּנִּים ۱

ועל כוונת זו במאין להלמיס מהר ע מגנולר צענוגת הצעפס
טבלן נמליטים כי יש לנו
סיט ממענד מודע מה
סיט קיטוי סטענוז, צו
מענזהו כל מנילו כי
טהטל פית עונז, אלה
נקטו מלוכ קענוזה
מכ"ד. זה שילמו הקמת
עוצמי נמליטים, גאנענטו
מן צעניזס, רבעון גז

הכל מוגן מה"כ כה מומלך נגיד יעקב גלפון זהה
כסדר זהה, ושיינו צמלוו לסתותין צוות הסדר,
מי זו סוכלוו לפבג' עלייכם גול הקטורה ובתומי

והנה כנ"ל מהו קו"ל הרכז מזכרום עוזקה, וועל די אטמאנלי ר' פיערַה מההמדיט זימל ועווליס וזה יהת וזה לאתגולות צמורה עזודה וגמילת טקדים, ר' לי וזה משפיע על כל למד להונג זמקומות ותונגה טובעה ויקרא, ועיליכס לדעת כי כל דבר שקיים בכללו מן הכלל נלמד, וזה נלמד ענ' עתמו יה' והן נלמד ענ' הכלל כלו יה', ותונגת כל למד ויחד צפראיות מפיו כנוד שםיס יומפהלית לכל הפלנכים, כי סיון כס שםיס

1

2

עוד י"ל בכיהו רמלה עיל פי מה שכמצע
כגועס חלימליך (ליקוטי שושנה) לפרק
דרכני תכנית וקידומת (שביעות לט') כל יתרהן
עלרבין זה לוח, מי הלאה יט' לו נאמה פלאן ממש
בעש מניינו, מי לנעמו אין יכול לפועל כל כך,
כמלה מלנס (ברכות ה): אין מזוכך מתייר עיניו
מענית קלחונייט, מצל כטכל לחוד ממפלן צעד
חנינו נמנול וזה פועל לו ט פלו וח' לו עד
סמכולס נענים, וח'ו אחלמיו יטראן גאניס וו
ווא, פ' ערוץ מלון מתקנות, סמממתקין וו
ויא בתפקידם, קמפה פלאן כל חמד צעד מניינו
ועל די' וו האס נענים, עכ"ג.

ויזהנה כמו ת' זללה"ה בימען פניש (לשבועות
אות ב) יט לאכין כל' כל' יוס טנו
מונקחים ומפללים ואערע גע וכוי ומלר ושה
כככלמת קליימת טמע ומון גאנגו זינס וכוי, וכמו
בונ' היע וטמי ונגן בעמאנס גאנד פאל נטמאפֿלְגָן

מפחומים נגיון הוכחות. ודקדוקו סמכלאיטס
מה עיין סימן ל慷慨ה כמותה, כל גלן צנינית
שלמת מקה כיינו עס יתלהל על קיוס טמולט
וטהנוות נחמייל (וברים כת ט) להמס נגניות היוס
כולכם לפני ק' הילדייכס וגוי מומעכ ען עד
טומך מיידיך.

ואפשר לנו לאננו מודעת והם דממת
סימדות קוו מתגלו קובלת המורה,
ולemo שמדובר בפרטת ממן מורה (שמה יט ב)
וינומו מדבר סימי ויונן אס ישרון נגד קהה,
ופילס"י כהיט מלך נלכ' מלך, ומיינו כי נלי
כהלומות נג' קו יגולס נקובל המורה. (ועין
באור החאים החדש שם שהאריך בזאת).

ומעתה יט לומר כי בדעתך נמנן רק' "ב"
מוהה ליטלהן נמקהנו צאס חוממות
הנעלם ותלמו ממה לנו להתקרא יתיר מן
כל, פירוש טיט נמי טיטהן התקראות יטלה
חמד לנצחיו, סכל חמד יט לא טיכום עס
זולמו, ומלאיגת מהריהם לנוור ולעשרות לטענה
חכיזיו, מה נהיין כן חומות הנעלם ואס מעלה מה
דפלודז ומיין נאס טיכום זה עס זה, ועל זה
הטאיב נאס רק' "ב" הצעינו לי סכל יומקן טלאס
כאס חמץין צי, כי כווננו צי חידת חמד נמננו,
ונכני טיטהן נצמתה קול מעולם השגחות
ממוקול חמד מהצומינו הקדרושים, ועל כן כס
כוול מלהומדים ומתקודשים, וזה לנו שץ חמד נאל
להונאות גשועט גנטאות נמי' צאט, ומיין נאס
טיכום חמד עס חמץיו. ומכוואר מזה כי לי
ההיפך לקלט הטענה רק מס כל' יטלהס כס
כטלהות, וזה יקוט הטענה שיזו נחלות
וחויה טיט ריעשו יחווק לפערםיס נדבל מזוק
וועפערםיס נמנון בעט האוון, וזה עיין גדול,
יאחנני מהל שטהרליס מקיימים זלהם צפועל
ממעס כס מהומדים ומתקודשים, וזה שטמן

ובהכלין
נשא אמר
ויה, פולא
. פון כל
זה שלמה
וציאות לקל
וא ומחלין
דיגין על
רא בבר
ומניין, על
ולעיל אמר
וצת החכמאות
חוון ישראל
גונה לאחוז
, כן פירש

טז ומזל על
יעקב (גיגיס
כמו האזינו
שה וחברו:

לפפים משל
טריח עצמו
זהلت חכם.
חכם דורו:
מהם ללם
יכים להזין
רבה. לשבר
ושל:

אשוח, יצחה
ות ולא קם
שבלב שלא
ולו וחותוב
וכבר. ביקש
שוכרן של

תרגומים

קהלת יב

כמו

**טימר סתדריא יקום למן צא דברי-חפץ וכתוב ישר דברי אמת:
חפזניא: יא פתגמין 7 יא דברי חכמים פרברנות ובמשמרות →**

דראנצין לאלאפה וחוכמתא לסרקי מנדעא, היכמא דמאוף זיקא להורטא, ורבני סנטדרין
פוי הלהכתין ומירשין דאותויבו על זודי דמשה נביא, דרעא בלחוודוי ית עפא פיו
רישי

ת קשיא היה מה בקש, הלא בפסק הקודם אמר סדר ומלוחה: דברי חפץ. וכלה נמקה מקימי:
שלימוד דעת גו. לכן פירוש נתן לבו וכו': וכתוב יושר. זו מילא שגמץ וסגוליס:
(יל) דברי חכמים. עטנו כי למלוכה גינויים לאם טולד מן שעמלה, כגון לילם קדשים על
הצמל, וגס למלו עד מהות, וקילמת צמען ערלים כמו כן: כדרבנותה. מה לדען זה מכוען מה שפה
לתלמי, כן דגניות המכויות מה טולדת לדלי פיס: ובמשמרות גטווים. מה מקמר וזה קטען, אף
בדליקס גטווים. ומה גטווע פלה ולגה, אף לדליקס פלייס ולס, למזו פאס מעס:

מצודת דוד

יא) כדרבנותה. הוא עיין מה שחווב בראש מלמד הבקר ובתוב וושר. גם היה מבקש ומחפש כתיבת יושר
מבלי על, ודברי אמת מבלי הטעה, ומהם השכלי מה שהשכלי: (יא) דברי חכמים. כי דברי חכמים מה מה
בדרבנותה, מה דרכן מכוען את הפהה לתלמיד השדה, אך דברי חכמים מכונים את האדם לדרכי החכמה: ובמשמרות גטווים וגס. דברי בעיל אסופות הם המלקיטים
מספרים שונים ויחברו מהברות, מהם דברים קבועים במסמר הקבוע במקומות תחיבתו. ועוד מה מה פרים ורכבים
כאלו היי גטוועים בארץ, רוצה לומר דבריהם קיימים. ועוד יכול החכם להוציא טעמי רביים:

אבן עזרא

יא) דברי חכמים כדרבנותה. מישרים את הארץ אל האווש
הנצחית ובכן החקלאית בהבנתם דבר נחשב מאדר: ובמשמרות
גטווים. אמן קשה להבינים כמו שיש טורה ורב להוציא
מסמר נטווע מקוםו, ולכן הרבה להורות דרכים להבינים:
שלא יתפרק, וזאת תורה האדם. ויש אמורים
ובמשמרות גטווים דברי בעל אסופות, הם הלוקטים מספרים ורכבים מהם שיחלקו. כלם
לימודם בורא אחד:

מדרש חז"ל

מה כדור זה מתגלגל מיד ליד ואינו נופל לארץ, אך
לא נפל דבר אחד גו. ומה כדור זה מקלען בו בידים
ואינו נופל, כך משה קיבל תורה מסיני ומסרוה ליهوושע
וייהושע ליקנים ווקנים לנביאים ונביאים לאנשי הכנסת
הגדרולה. (קה"ה).

יא) דברי חכמים גטו. לא יצא האיש בסנדל המסומר
בשבת, וכמה מסמךין היו בו עשרים ואבעה, דכתבי
ובמשמרות גטווים, מה משמרות כ"ז אף מסמורים כ"ד.

יירושלמי שבת פ"ז ה"ב.

ובמשמרות גטווים. וכי לא היה טוב לומר כאילנות
גטווים, ומה תלמוד אומר ממשמרות, למד שיש בהם
שבח של מטע ושבח של כזרות של ברול. ר"א
במשמרות גטווים מה המשמר הזה ע"פ שאתה מעבירו
מקומך רשותו ניכר, כך כל מי שעונתו גורמי
נטיעה זו פורה ורבה אף דברי תורה פרין ורבין. (חגיגה ג):
דברי חכמים כדרבנותה. מהו כדרבנות, כదור של בנות,

מצודת ציון

יא) כדרבנותה. כמו ולחצב הדרבן (פ"ל י' לה):
לכון אותו להרישה. כמו ולחצב הדרבן (פ"ל י' לה):
וכmeshmorot. כמו וכmeshmorot בסמ"ך והוא מלשון מסמר
מה שהשכלי: (יא) דברי חכמים. כי דברי חכמים מה מה
בדרבנותה, מה דרכן מכוען את הפהה לתלמיד השדה, אך

ספרוני

יא) דברי חכמים כדרבנותה. מישרים את הארץ אל האווש
הנצחית ובכן החקלאית בהבנתם דבר נחשב מאדר: ובmeshmorot
גטווים. אמן קשה להבינים כמו שיש טורה ורב להוציא
מסמר נטווע מקוםו, ולכן הרבה להורות דרכים להבינים:
שלא יתפרק, וזאת תורה האדם. ויש אמורים
ובmeshmorot גטוועים דברי בעל אסופות, הם הלוקטים מספרים ורכבים מהם שיחלקו. כלם
לימודם בורא אחד:

יום נקם בלבו גו. (שם).

יא) דברי חכמים גטו. ורשבי אלעזר בן עזריה, דברי
חכמים כדרבנות וbcmeshmorot גטוועים בעיל אסופות נתנו
מורעה אחד, למה נשלו דברי תורה לדרכן, לומר לך מה
דרכן זה מכין את הפהה לתליה להוציא חיים ליעולם,
אף דברי תורה מכונין את לומרין מודמי מיתה לדרכי
חיים. אי מה דרכן זה מטלטול אף דברי תורה מטלטין
תלמודו לומר מסמרות. אי מה מסמר זה חסר ולא יתר או אף
דברי תורה חסריין ולא יתרין תלמוד לומר גטוועים, מה
נטיעת ורבה אף דברי תורה פרין ורבין. (חגיגה ג):
דברי חכמים כדרבנותה. מהו כדרבנות, כదור של בנות,

מגנום

גְּטוּעִים בָּעֵל אַסְפָּות גְּתֻנוֹ מֶרְעָה אֶחָד: יִשְׂרָאֵל בָּמְדִבְרָא בְּמִנָּא
יְבָזָר מְהֻמָּה בְּנֵי הַזָּהָר עֲשָׂוֹת סְפָרִים בְּרִי הַזָּהָר לְמַעַכְבָּר סְפָרִים

שפטין חכמים

בעלוי אסופות. מומנויס טיט נאס גולגולת א נראה שעל כן מרעה חסר, להוורות על נוטריקון מהקפס ונספה, גרכום"ס נלע"ז כן פליישו דונט נן משה רבינו ע"ה:

נרטע: נתנו מרועה אחד. כל דנילקס דנלי הלקיס הייס, קוֹוּ לְמַן וּוֹעֵד לְמַן, מִקָּה מִפְּלִי טגנולס א: ובמשמרות. כמוש צ"י", טאטולס געטליס ולענש טפליס, כמיין מעמורות קסונס ולויס: (יכ) זיוטר מהמה בני הוזר. וויל מיטל דנלי למאם, דניליס האטוטיס נטפליס קאנטילס למעלה: בני הוזר. נטמור דנלי מכמים. וויל מלמל ליס יט נאס נוֹרֵךְ נֶס לְמַן נְכַתְּזָו: עשות ספרדים הרבה אין קאץ. ליס נטנו לאטומן לְמַן נְקַפְּנוּ:

מצודת דוד

אבות נזיר

בנעל אספנות. כי אף על פי שהם כמסמורות נטולות כמו הבעלים אספנות מהם שיש בראשם אסיפות ברזל אשר בו יכול התהפט בסל החזאים לאור באצט או בזולחה: נתנו מרועה אחת מרועה ישראלי בתוות שבסכל דבורי כתיבה, כי אין קץ להם:

בנין הוחרה. להבין ולהוורות: עשות מפירים הרבה אין קץ. והטעטם שלא פירוש הזרעה את דבריו הוא כי היו צדיקים בלבד. ברכותם אינו זאת.

מדרשיו חז"ל

כך כשהצדיקים גוזרים הקב"ה מקרים בדבריהם. (**מ"ד** נשא פ"ד). דבר אחר כמשמעותו נטוועים, כל ימי של ר' אליעזר הימ העם נהוגין כר' יהושע, ואחר שמת ר' אליעזר הוו העם להזог כמותו. (**ק"ה**). זהיב כמשמעות וקרינן כמשמעות, לומר לך מה משמעות כהונתו כ"ד אף ספרי תורה כ"ד. (**פסקתא רבתיה פ"ג**).

בעלית אסיפות וגו'. דרש רבינו אלעזר בן עזריה, בפי אסיפות נתנו מרועה אחד, בעלית אסיפות אלו תלמידי חכמים שיושבין אסיפות ווסקין בתורה, הללו מטהורין, הללו מטמאין והללו מטהרין, הללו איסטרין והללו מתיירין, הללו פולסין והללו מכשירין, שما יאמר אדם, מעכשיו האיך אני לומד תורה, תלמודו לו מום כולם נתנו מרועה אחד, אלא רועה אחד נתן, פרנס אחד אמרן, מפני אידן כל

בשר, כל הוהגה בהן טועם טעם בשר. (יעירובין כא:).
 יותר מהמה וגו'. אל תקרה מהמה אלא מהמה, שככל
 המכניס בתוך ביתו יותר מכ"ד ספרים, כגון ספר בן סира
 וספר בן תלגא, מהמה הוא מוכנים בכתיבתו, ולהג'ן
 בשעה שנושמעין באסיפות, ומণיןacha אמר שאם שמע
 בדבר ובו שיטות נזירות לברות גבורו לא לגורות בשיר ובו רה"ה).

הוּכְמָתָא סְגִי עַד לִיתْ סְסָוֶת, וַלְמַעַסְק בְּפַתְגָּמִי אֲוֹרִיתָא, וַלְאַסְתְּבָלָא בְּלִיאוֹת בְּשָׁרָא: גַּסְוֵף פַּתְגָּם דְּאַתְעַבֵּיד בְּעַלְמָא בְּצָנְעָא בּוֹלָא עַתְיד לְאַתְּחַדְּךָ רְדַחֵיל, וַיְתַּחַדְּשֵׂה פְּקוֹדוֹתֵינוּ חַזִּי לְמַהְנוּ אֲוֹרָח כְּשַׁפְטֵינוּ חַזִּי בְּרַנוּן

בצורה

יב) ולחרג. אין לו דומה, ולפי עני
הלמוד. וכן תרגומו ולמשמעות בפתח
ראש השנה בלהג מל Higgins ובלב
קרייה: בשך. כן קירא האנשים. וכך
להשתוחות לפני אמר ה

תלמוד תורה

וליה הגהה. הנה להגאות בהם הכהנות החומריות נלאות ולא יספּר כל זה: אין סוף דבר. טופ' ותוכלייל הכל נשמע, שהכל כבר נשמע את אלהים ירא. בבחינת גודלו במצוריו שמר. במעשה מכון ליל זה, שטמץ ותבין בחורת קדשו: במציאות כל כחوت האדם לא בא אבל באשר הוא עם זה משכיל.

יג) פוך דבר וגו'. סוף דברו
את מעשי, כשר היה פלוני, ו'
רב הנו: כל אדם שיש בו ירא
שנאהר סוף דבר הדבר נשמע את האה
את הלאהדים ירא. שאלווה לו
אמר להו סוף דבר את האלהים
שבו לא חתם שלמה אם בברכו

